

LEGEA privind

”ORGANIZAREA ACTIVITATII SI FUNCTIONAREA INSTITUTIILOR DE MEDICINA LEGALA”

cu modificarile aduse de “LEGEA Nr 459/2001; OG 57/2001; LEGEA 271/2004”

CAPITOLUL I DISPOZITII GENERALE

- Art. 1** Activitatea de medicina legala, parte integranta a asistentei medicale, consta în efectuarea de expertize, examinari, constatari, examene de laborator si alte lucrari medico-legale asupra persoanelor în viata, cadavrelor, produselor biologice si corpurilor delictive, în vederea stabilirii adevarului în cauzele privind infractiunile contra vietii, integritatii corporale si sanatatii persoanelor ori în alte situatii prevazute de lege, precum si efectuarea de expertize medico-legale psihiatrice si de cercetare a filiatiei.
- Art. 2** (1) Activitatea de medicina legala asigura mijloace de proba cu caracter stiintific organelor de urmarire penala, instantelor judecatoresti, precum si la cererea persoanelor interesate, în solutionarea cauzelor penale, civile sau de alta natura, contribuind prin mijloace specifice, prevazute de lege, la stabilirea adevarului.
- (2) În desfasurarea activitatii de medicina legala, institutiile de medicina legala colaboreaza cu organele de urmarire penala si instantele judecatoresti, în vederea stabilirii lucrarilor de pregatire si a altor masuri necesare pentru ca expertizele, constatările sau alte lucrari medico-legale sa fie efectuate în bune conditii si în mod operativ.
- (3) Institutiile de medicina legala contribuie la realizarea cercetarii stiintifice în domeniul medicinei legale si la îmbunatatirea asistentei medicale, prin elaborarea de opinii stiintifice medico-legale în cazurile solicitate de organele sanitare.
- Art. 3** (1) Orice ingerinta în activitatea medico-legala este interzisa.
- (2) Încalcarea prevederilor alin.(1) atrage raspunderea administrativa, civila sau penala, dupa caz.
- Art. 4** - Institutiile de medicina legala sunt singurele unitati sanitare care efectueaza, potrivit legii, constatari, expertize, precum si alte lucrari medico-legale.
- Art. 5** (1) Activitatea de medicina legala se realizeaza prin urmatoarele institutii sanitare cu caracter public:
- Institutul National de Medicina Legala “Mina Minovici” Bucuresti, unitate cu personalitate juridica în subordinea Ministerului Sanatatii;
  - institutele de medicina legala din centrele medicale universitare, unitati cu personalitate juridica în subordinea Ministerului Sanatatii;
  - serviciile de medicina legala judetene si cabinetele de medicina legala din orasele neresedinta de judet, aflate în structura organizatorica a serviciilor de medicina legala judetene, subordonate, din punct de vedere administrativ, directiilor de sanatate publica.
- (2) Pe lângă Institutul National de Medicina Legala “Mina Minovici” Bucuresti functioneaza Comisia superioara medico-legala, cu sediul la acest institut.
- (3) În cadrul institutelor de medicina legala din centrele medicale universitare, precum si în cadrul Institutului National de Medicina Legala “Mina Minovici” Bucuresti functioneaza comisii de avizare si control ale actelor medico-legale.
- Art. 6** (1) Activitatea institutiilor de medicina legala este coordonata, din punct de vedere administrativ, de Ministerul Sanatatii.
- (2) Activitatea de medicina legala este coordonata, sub raport stiintific si metodologic, de Ministerul Sanatatii si de Consiliul superior de medicina legala, cu sediul la Institutul National de Medicina Legala “Mina Minovici” Bucuresti.
- (3) Ministerul Sanatatii si Ministerul Justitiei asigura controlul si evaluarea activitatii de medicina legala.
- Art. 7** - Serviciile prestate potrivit art.4, din dispozitia organelor de urmarire penala sau a instantelor judecatoresti ori la cererea persoanelor interesate, se efectueaza contra cost, veniturile realizate urmând sa fie utilizate de institutiile de medicina legala, conform prevederilor legale.

- Art. 8** (1) Cheltuielile necesare pentru efectuarea constatarilor, expertizelor, precum si a altor lucrari medico-legale dispuse de organele de urmarire penala sau de instantele judecatoresti constituie cheltuieli judiciare care se avanseaza de stat si se suporta, în conditiile legii, dupa cum urmeaza:
- daca lucrarile au fost dispuse de instantele judecatoresti, din bugetul de venituri si cheltuieli al Ministerului Justitiei;
  - daca lucrarile au fost dispuse de procurori, din bugetul de venituri si cheltuieli al Ministerului Public;
  - daca lucrarile au fost dispuse de organele de cercetare penala, din bugetul de venituri si cheltuieli al Ministerului de Interne.
- (2) Sumele recuperate de la parti sau de la alti participanti la proces, in conditiile prevazute de Codul de procedura penala, reprezentând cheltuielile prevazute la alin. (1), se varsa la bugetul de stat.
- Art. 9** - În activitatea lor, medicii legisti au obligatia de a sesiza autoritatile competente orice încalcare ale legilor, care constituie infractiuni, pentru care actiunea penala se pune în miscare din oficiu sau ale conventiilor internationale privitoare la drepturile omului la care România este parte.
- Art. 10** - În cazurile de incompatibilitate prevazute de lege expertii medico-legali sunt obligati sa depuna, în scris, declaratie de abtinere. În lipsa acesteia expertii medico-legali pot fi recuzati, potrivit legii.
- Art. 11** - Angajarea, transferul si desfacerea contractului individual de munca al personalului cu pregatire superioara din institutiile de medicina legala se fac de organele competente, potrivit legii, cu acordul Consiliului superior de medicina legala.

CAPITOLUL II

ORGANIZAREA SI ATRIBUTIILE

CONSILIULUI SUPERIOR DE MEDICINA LEGALA

- Art. 12** (1) Consiliul superior de medicina legala are urmatoarea componenta:
- directorii institutelor de medicina legala;
  - profesorii de medicina legala din tara;
  - seful comisiei de specialitate al Colegiului Medicilor din România;
  - 3 medici legisti din diferite servicii de medicina legala judetene, numiti prin ordin al ministrului sanatatii;
  - presedintele comisiei de specialitate a Ministerului Sanatatii;
  - un reprezentant al Ministerului Sanatatii, numit prin ordin al ministrului sanatatii;
  - un reprezentant al Ministerului Justitiei, numit prin ordin al ministrului justitiei;
  - un reprezentant al Ministerului Public, numit prin ordin al ministrului justitiei;
  - un reprezentant al Ministerului de Interne, numit prin ordin al ministrului de interne.
- (2) Presedintele Consiliului superior de medicina legala este desemnat prin votul majoritatii membrilor Consiliului, pe o perioada de 2 ani, cu posibilitatea reînnoirii mandatului. În caz de imposibilitate a exercitarii atributiilor, presedintele poate fi înlocuit de un alt membru al Consiliului, desemnat potrivit aceleiasi proceduri.
- (3) Directorul general al Institutului National de Medicina Legala « Mina Minovici » Bucuresti si directorii institutelor de medicina legala din centrele medicale universitare sunt numiti prin ordin comun al ministrului sanatatii pe baza de concurs.
- (4) Concursul de organizeaza de Ministerul Sanatatii, pe baza regulamentului aprobat prin ordin al ministrului sanatatii.
- Art. 13** - Consiliul superior de medicina legala are urmatoarele atributii:
- coordoneaza activitatea de medicina legala, din punct de vedere stiintific si metodologic, împreuna cu Ministerul Sanatatii, în vederea asigurarii unei practici medico-legale unitare pe întreg teritoriul tarii;
  - studiaza si interpreteaza anual, morbiditatea si mortalitatea medico-legala, si informeaza despre aceasta Ministerul Sanatatii si Familiei, Ministerul Justitiei, Ministerul Public si Ministerul de Interne;
  - initiaza studii de criminologie si alte studii interdisciplinare de interes social si medico-legal, la nivel national;
  - sprijina, prin mijloace specifice, activitatea medico-sanitara;
  - propune spre aprobare Ministerului Sanatatii componenta nominala si modul de functionare ale Comisiei superioare medico-legale si ale comisiilor de avizare si control al actelor medico-legale;

- f) întocmeste raportul anual cu privire al situatia practicii medico-legale la nivel national;
- g) adopta în 30 de zile de la data constituirii, regulamentul propriu de organizare si functionare.

Art. 14 - Consiliul superior de medicina legala se întruneste semestrial sau ori de câte ori este necesar, la cererea presedintelui sau a cel puțin o treime din numarul membrilor sai.

CAPITOLUL III

ATRIBUTIILE INSTITUTIILOR SANITARE CARE DESFASOARA ACTIVITATE DE MEDICINA LEGALA

Art. 15 – Institutul National de Medicina Legala “Mina Minovici” Bucuresti, precum si celelalte institute de medicina legala, în limitele competentei lor teritoriale, stabilite prin regulamentul de aplicare a dispozitiilor prezentei ordonante, au urmatoarele atributii principale:

- a) efectueaza, din dispozitia organelor de urmarire penala, a instantelor judecatoresti sau la cererea persoanelor interesate, expertize si constatari, precum si alte lucrari cu caracter medico-legal;
- b) efectueaza noi expertize medico-legale dispuse de organele de urmarire penala sau instantele judecatoresti, precum si în cazurile de deficiente privind acordarea asistentei medicale ori în cazurile în care, potrivit legii, sunt necesare expertize medico-legale psihiatrice;
- c) executa examene complementare de laborator, solicitate de serviciile de medicina legala judetene, de organele de urmarire penala, de instantele judecatoresti sau de persoanele interesate;
- d) îndeplinesc, pentru judetele în care își au sediul, respectiv pentru municipiul Bucuresti, atributiile ce revin serviciilor de medicina legala judetene prevazute în prezenta ordonanta;
- e) efectueaza cercetari stiintifice în domeniul medicinei legale si pun la dispozitie învatamântului universitar si postuniversitar materiale documentare, precum si alte mijloace necesare procesului de învatamânt;
- f) contribuie la sprijinirea asistentei medicale atât prin analiza aspectelor medicolegale din activitatea unitatilor sanitare, cât si prin efectuarea unor analize de specialitate la cererea acestora;
- g) propun Consiliului superior de medicina legala masuri corespunzatoare în vederea asigurarii, din punct de vedere metodologic, a unei practici unitare în domeniul medicinei legale pe întreg teritoriul tarii;
- h) avizeaza functionarea, în conditiile legii, a agentilor economici care desfasoara activitati de îmbalsamare si alte servicii de estetica mortuara.

Art. 16 - Directorul general al Institutului National de Medicina Legala “Mina Minovici” Bucuresti si directorii institutelor de medicina legala din centrele medicale universitare desemneaza medicii legisti din subordine, care urmeaza sa efectueze constatările medico-legale, expertizele si noile expertize medico-legale.

Art. 17 - Serviciile de medicina legala judetene au urmatoarele atributii principale:

- a) efectueaza expertize si constatari medico-legale din dispozitia organelor de urmarire penala sau a instantelor judecatoresti, precum si în cazurile de deficiente în acordarea asistentei ori în cazurile în care, potrivit legii, sunt necesare expertize medico-legale psihiatrice;
- b) efectueaza orice alta expertiza sau constatare medico-legala, în cazul în care se apreciaza ca aceasta nu poate fi efectuata de cabinetul de medicina legala;
- c) efectueaza, cu plata, examinari medico-legale, la cererea persoanelor interesate, precum si orice alte lucrari medico-legale, cu exceptia celor care intra în competenta cabinetului de medicina legala;
- d) efectueaza noi expertize medico-legale, cu exceptia celor care intra în competenta institutelor de medicina legala;
- e) pun la dispozitie catedrelor de medicina legala din universitatile de medicina si farmacie, în conditiile prevazute de dispozitiile legale, de deontologia medicala si de reglementarile privind drepturile omului, materiale documentare, cadavre, tesuturi si alte produse biologice necesare procesului didactic;
- f) pun la dispozitia Institutului National de Medicina Legala “Mina Minovici” Bucuresti si a institutelor de medicina legala materiale necesare pentru cercetarea stiintifica;
- g) participa, la cererea institutiilor sanitare si a Colegiului Medicilor din România, la lucrarile comisiilor de ancheta, instituite de acestea si contribuie, atunci când diagnosticul este incert, la clarificarea cauzelor care au provocat vatamarea integritatii corporale, a sanatatii sau decesul bolnavilor.

- Art. 18** - Cabinetele de medicina legala au urmatoarele atributii principale:
- a) efectueaza orice expertiza si constatare medico-legala, din dispozitia organelor de urmarire penala sau a instantelor judecatoresti, cu exceptia celor ce intra în atributiile serviciilor de medicina legala;
  - b) asigura, cu plata, efectuarea examenilor medico-legale, la cererea persoanelor interesate,
  - c) asigura, cu plata, efectuarea altor lucrari medico-legale
- Art. 19** - Examinările medico-legale cerute de persoanele interesate se asigura de catre un medic legist al serviciului de medicina legala sau al cabinetului de medicina legala din raza teritoriala de activitate, o singura data aceleiasi persoane, pentru aceeasi fapta.

CAPITOLUL IV ORGANIZAREA SI ATRIBUTIILE COMISIEI SUPERIOARE MEDICO-LEGALE SI ALE COMISIILOR DE AVIZARE SI CONTROL AL ACTELOR MEDICO-LEGALE

- Art. 20** (1) Comisia superioara medico-legala este compusa din urmatoarii membrii permanenti:
- a) directorul general al Institutului National de Medicina Legala "Mina Minovici" Bucuresti;
  - b) directorul adjunct medical al Institutului National de Medicina Legala "Mina Minovici" Bucuresti;
  - c) directorii institutelor de medicina legala din centrele medicale universitare;
  - d) sefi disciplinelor de profil din facultatile acreditate din cadrul centrelor medicale universitare;
  - e) seful disciplinei de morfopatologie a Universitatii de Medicina "Carol Davila" Bucuresti;
  - f) 4 medici primari legisti, cu experienta în specialitate, desemnati la propunerea directorului general al Institutului National de Medicina Legala "Mina Minovici" Bucuresti.
- (2) La lucrarile Comisiei superioare pot fi cooptati, în functie de specificul lucrarilor, profesori - sefi de disciplina, din diferite specialitati medicale, precum si specialisti din alte domenii ale stiintei, care pot contribui la lamurirea problemelor a caror rezolvare o cere justitia în diferite expertize medico-legale.
- (3) Presedintele Comisiei superioare medico-legale este desemnat prin votul majoritatii membrilor Comisiei, pentru o perioada de un an, cu posibilitatea reânnoirii mandatului.
- Art. 21** (1) Comisia de avizare si control a actelor medico-legale din cadrul institutelor de medicina legala din centrele universitare este compusa din:
- a) directorul institutului de medicina legala din centrul medical universitar respectiv;
  - b) 2-4 medici primari legisti cu experienta în specialitate, desemnati la propunerea directorului general al Institutului National de Medicina Legala "Mina Minovici" Bucuresti.
- (2) La lucrarile Comisiei de avizare si control al actelor medico-legale pot fi cooptati, în functie de specificul lucrarilor, profesori – sefi de disciplina, din diferite specialitati medicale.
- (3) Presedintele Comisiei de avizare si control al actelor medico-legale este desemnat prin votul majoritatii membrilor Comisiei, pentru o perioada de un an, cu posibilitatea reânnoirii mandatului.
- Art. 22** – Componenta nominala si modul de functionare ale Comisiei superioare medicolegale si ale comisiilor de avizare si control al actelor medico-legale se aproba prin ordin al ministrului sanatatii, la propunerea Consiliului superior de medicina legala.
- Art. 23** (1) Membrii Comisiei superioare medico-legale primesc o indemnizatie pentru activitatea desfasurata în afara functiei de baza, care nu face parte din salariul de baza, din bugetul Institutului National de Medicina Legala "Mina Minovici" Bucuresti, iar membrii comisiilor de avizare si control al actelor medico-legale primesc o indemnizatie, în aceleasi conditii, din bugetele institutelor de medicina legala.
- (2) Cuantumul indemnizatiei, stabilit în raport cu numarul sedintelor la care participa membrii comisiilor, nu poate depasi, în cursul unei luni, 25% din salariul de baza al functiei îndeplinite.
- (3) De indemnizatia prevazuta la alin. (1) beneficiaza si persoanele cooptate la lucrarile Comisiei superioare medico-legale si ale comisiilor de avizare si control al actelor medico-legale din cadrul institutelor de medicina legala din centrele medicale universitare.
- Art. 24** (1) Comisia superioara medico-legala verifica si avizeaza, din punct de vedere stiintific, la cererea organelor în drept, concluziile diverselor acte medico-legale si se pronunta asupra eventualelor concluzii contradictorii ale expertizei cu cele ale noii expertize medico-legale sau ale altor acte medico-legale.
- (2) În cazul în care concluziile actelor medico-legale nu pot fi avizate, Comisia superioara medico-legala recomanda refacerea totala sau partiala a lucrarilor la care se refera actele primite pentru verificare si avizare, formulând propuneri în acest sens sau concluzii proprii.
- (3) Avizele Comisiei superioare medico-legale se trimit solicitantilor în cel mult 40 de zile de la data cererii si se comunica unitatilor de medicina legala care s-au pronuntat în cauza respectiva.

- Art. 25** (1) Comisiile de avizare si control al actelor medico-legale din cadrul institutelor de medicina legala examineaza si avizeaza:
- a) actele de constatare sau de expertiza medico-legala, efectuate de serviciile de medicina legala judetene, în cazurile în care organele de urmarire penala sau instantele judecatoresti considera necesara avizarea;
  - b) actele noilor expertize efectuate de serviciile medico-legale judetene înainte de a fi transmise organelor de urmarire penala sau instantelor judecatoresti.
- (2) Prevederile art.24 alin.(2) se aplica în mod corespunzator în cazul comisiilor de avizare si control al actelor medico-legale din cadrul institutelor de medicina legala.
- (3) Avizele comisiilor de avizare si control al actelor medico-legale se transmit solicitantilor în cel mult 30 de zile de la data cererii.

CAPITOLUL V

Art. 26 – În vederea asigurarii controlului si activitatii de medicina legala, prin ordin comun al ministrului sanatatii si ministrului justitiei, se constituie comisii mixte, formate din medici din cadrul Ministerului Sanatatii si din personal de specialitate juridica din cadrul Ministerului Justitiei, care sa verifice modul de efectuare a lucrarilor medico-legale.

Art. 27 – Comisiile mixte se constituie ori de câte ori exista indicii cu privire la savârsirea unor abateri în efectuarea lucrarilor medico-legale si ministrul sanatatii sau ministrul justitiei solicita efectuarea unor verificari de catre acestea.

Art. 28 (1) Comisiile mixte verifica daca lucrarile medico-legale au fost efectuate cu respectarea dispozitiilor legale.

(2) Verificarile comisiilor mixte se finalizeaza printr-un raport scris.

(3) În cazul în care, în urma verificarilor efectuate, comisiile mixte apreciaza ca au fost încalcate unele dispozitii legale, acestea sesizeaza, dupa caz, organele judiciare sau structurile competente ale Colegiului Medicilor din România.

Art. 29 – În vederea evaluarii activitatii de medicina legala si a activitatii de control desfasurate de comisiile mixte se înfiinteaza Consiliul de analiza si evaluare a activitatii de medicina legala, format din:

a) ministrul sanatatii în calitate de presedinte;

b) ministrul justitiei;

c) ministrul de interne;

d) procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casatie si Justitie;

e) directorul general al Institutului National de Medicina Legala "Mina Minovici" Bucuresti si directorii institutelor de medicina legala din centrele medicale universitare.

Art. 30 – Consiliul de analiza si evaluare a activitatii de medicina legala are urmatoarele atributii principale:

a) evalueaza activitate de medicina legala desfasurata la nivel national;

b) analizeaza raportul cu privire la situatia practicii medico-legale la nivel national, întocmit de Consiliul superior de medicina legala;

c) analizeaza activitatea comisiilor mixte si a rapoartelor întocmite de acestea;

d) adopta masurile necesare pentru îmbunatatirea activitatii de medicina legala si, prin aceasta, pentru o administrare mai eficienta a actului de justitie.

Art. 31 (1) Consiliul de analiza si evaluare a activitatii de medicina legala se întruneste semestrial sau ori de câte ori este necesar.

(2) Lucrarile pregatitoare ale întrunirilor se asigura de secretariatele generale ale Ministerului Sanatatii si Ministerului Justitiei.

CAPITOLUL VI

FINANTAREA ACTIVITATII INSTITUTIILOR DE MEDICINA LEGALA

Art. 32 (1) Finantarea activitatii Institutului National de Medicina Legala "Mina Minovici" Bucuresti, a institutelor de medicina legala din centrele medicale universitare, a serviciilor de medicina legala judetene si a cabinetelor de medicina legala se asigura din subventii acordate de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Sanatatii de la capitolul "Sanatate" si din veniturile proprii.

(2) Veniturile proprii prevazute la alin. (1) se constituie din contravaloarea prestatiiilor medico-legale.

- (3) Finantarea serviciilor de medicina legala judetene si a cabinetelor de medicina legala se face prin directiile de sanatate publica, prin transferuri de la bugetul de stat cu aceasta destinatie, si din veniturile proprii realizate.
- (4) Sumele realizate din veniturile proprii, conform legii, ramân exclusiv la dispozitia institutiilor de medicina-legala, în raport cu competenta teritoriala, urmând a fi utilizate conform prevederilor legale, pe destinatiile aprobate prin legea bugetului de stat si se reporteaza anual cu aceeasi destinatie.

Art. 33 (1) Salariile de baza ale personalului de specialitate din institutiile de medicina legala sunt mai mari cu 100% fata de salariile de baza prevazute de lege la aceleasi categorii de personal medical, la care se adauga sporurile prevazute de lege.

- (2) Prevederile alin.(1) se aplica si personalului de la catedrele de medicina legala, pe perioada în care desfasoara activitati medico-legale.

CAPITOLUL VII

DISPOZITII TRANZITORII SI FINALE

Art. 34 - (1) Listele cuprinzând expertii din rândul carora partile interesate pot solicita, cu plata, medici legisti sau specialisti care sa asiste expertii oficiali desemnati, potrivit legii, pentru anumite activitati medico-legale este întocmita pe niveluri de competenta, la propunerea Consiliului superior de medicina legala si aprobata prin Ordin al Ministrului Sanatatii.

- (2) Plata expertilor alesi de parti se face sub forma de onorariu, care se achita direct acestora de catre partile interesate, pe baza documentelor justificative.

Art. 35 - Dispozitiile Codului de procedura penala si din Codul de procedura civila cu privire la expertize sunt aplicabile si în cazul expertizelor medico-legale.

Art. 36 - Tarifele pentru efectuarea expertizelor, a constatarilor si a altor lucrari medicolegale se stabilesc prin hotarâre a Guvernului, publicata în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 37 - Prezenta ordonanta intra în vigoare dupa 60 de zile de la data publicarii ei în Monitorul Oficial al României, partea I.

Art. 38 – Pe data intrarii în vigoare a prezentei Ordonante Decretul nr.446/1966 pentru organizarea institutiile si serviciilor medico-legale publicat în Buletinul Oficial nr.27 din 27 mai 1966, hotarârea Consiliului de ministrii nr. 1085/1966 privind aprobarea regulamentului de aplicare a Decretului 446/1966 pentru organizarea institutiile si serviciilor medico-legale publicat în Buletinul oficial nr. 33 din 08 iunie 1966 precum si orice alte dispozitii contrare se abroga.

REGULAMENTUL DE APLICARE

a dispozițiilor Legii 271/2004 privind ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII ȘI FUNCTIONAREA INSTITUTIILOR DE MEDICINA LEGALA

Hotărârea Guvernului României nr. 774 din 07.09.2000 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 1/2000 privind organizarea activității și functionarea institutiilor de medicina legală. (Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.459/19.09.2000) **cu modificările ulterioare HG 1204/2002 și Legea 271/2004**

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

- Art. 1** – Activitatea de medicina legală se desfășoară în conformitate cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 1/2000 privind organizarea și functionarea institutiilor de medicina legală, cu modificările și completările ulterioare, ale prezentului regulament și ale Normelor procedurale privind efectuarea expertizelor, a constatarilor și a altor lucrări medico-legale, aprobate prin Ordinul Ministrului Justiției și al Ministrului Sănătății nr. 1.134/C/255/2000.
- Art. 2** – 1) Activitatea de medicina legală se realizează de medici legiști, încadrați în institutiile de medicina legală.
2) La efectuarea expertizelor, examenelor, constatarilor sau a altor lucrări medico-legale pot participa, dacă este necesar, și alți specialiști cu studii superioare, cum sunt: medici specialiști, farmaciști, toxicologi, chimiști, biologi, psihiatri, psihologi și alte persoane atestate ca experți, în cadrul și pe durata funcționării lor în institutiile de medicina legală.
- Art. 3** – Activitatea de medicina legală se desfășoară cu respectarea principiului independenței și al imparțialității medicilor legiști.

CAPITOLUL II

Organizarea institutiilor de medicina legală

- Art. 4** – 1) Institutul Național de Medicina Legală "Mina Minovici" București este unitate cu personalitate juridică, subordonată Ministerului Sănătății. Conducerea institutului se asigură de un director general, numit prin ordin comun al Ministrului Sănătății și Ministrului Justiției pe baza de concurs. Pe lângă directorul general funcționează un consiliu consultativ din care fac parte directorul medical, directorul economic, consilierul juridic, precum și conducătorii laboratoarelor.
2) În cadrul Institutului de Medicina Legală "Prof.Dr. Mina Minovici" București se organizează laboratoare, servicii și birouri. Structura organizatorică se aprobă prin ordin al ministrului sănătății.
- Art. 5** – 1) Pe lângă Institutul de Medicina Legală "Prof.Dr. Mina Minovici" București funcționează Comisia superioară medico-legală, cu sediul în acest institut.
2) În cadrul institutelor de medicina legală din centrele medicale universitare, denumite în continuare *institute de medicina legală*, precum și în cadrul Institutului de Medicina Legală "Prof.Dr. Mina Minovici" București funcționează comisii de avizare și control al actelor medicolegale.
- Art. 6** – La sediul Institutului de Medicina Legală "Prof.Dr. Mina Minovici" București își desfășoară activitatea Consiliul superior de medicina legală.
- Art.7** – 1) Filialele Institutului de Medicina Legală "Prof.Dr. Mina Minovici" București din centrele medicale universitare se reorganizează ca institute de medicina legală, unitate cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Sănătății și Familiei.
2) Institutele de medicina legală sunt conduse de un director, numit prin ordin comun al ministrului sănătății și ministrului justiției, pe baza de concurs, conform legii. Pe lângă director funcționează un consiliu consultativ, din care fac parte șefii de laboratoare, de servicii sau de birouri.
3) În cadrul institutelor de medicina legală se organizează laboratoare, servicii și birouri. Structura organizatorică se aprobă prin ordin al ministrului sănătății, la propunerea Consiliului superior de medicina legală.
4) În cadrul institutelor de medicina legală funcționează comisii de avizare și control al actelor medico-legale.

- 5) Institutetele de medicina legala colaboreaza cu catedrele de medicina legala din unitatile de învățământ superior, în vederea asigurării mijloacelor materiale și umane necesare în procesul de învățământ superior medical și juridic.

Art. 8 – 1) Directorul general al Institutului de Medicina Legală “Prof.Dr. Mina Minovici” București și directorii institutelor de medicina legala au următoarele atribuții principale:

- a) reprezintă institutetele de medicina legala în fața autorităților publice și a celorlalte persoane juridice și fizice;
- b) organizează, îndrumă și controlează buna desfășurare a activității de asistență medicolegală, conform competenței sale teritoriale;
- c) dispune formarea de comisii de expertiză, potrivit legii;
- d) supraveghează și controlează din punct de vedere științific și metodologic expertizele și constatările medico-legale.

- 2) Directorul general al Institutului de Medicina Legală “Prof.Dr. Mina Minovici” București și directorii institutelor de medicina legala pot participa, în limitele competenței institutului de medicina legala, la lucrările comisiei care efectuează o nouă expertiză.

Art. 9 – Competența teritorială a institutelor de medicina legala este următoarea:

- a) *Institutul de Medicina Legală “Prof.Dr. Mina Minovici” București* deservește municipiul București și județele Argeș, Brașov, Buzău, Calărași, Constanța, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova, Tulcea, Vâlcea, Ilfov și Teleorman;
- b) *Institutul de Medicina Legală din Cluj-Napoca, județul Cluj*, deservește județele Alba, Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu Mare, Salaj și Sibiu;
- c) *Institutul de Medicina Legală din Iasi, județul Iasi*, deservește județele Bacău, Botoșani, Braila, Galați, Iasi, Neamț, Suceava, Vaslui și Vrancea;
- d) *Institutul de Medicina Legală din Timisoara, județul Timis*, deservește județele Arad, Caraș-Severin, Hunedoara, Timis și Bihor;
- e) *Institutul de Medicina Legală din Târgu-Mureș, județul Mureș*, deservește județele Covasna, Harghita și Mureș;
- f) *Institutul de Medicina Legală din Craiova, județul Dolj*, deservește județele Dolj, Gorj, Mehedinți și Olt.

Art. 10 – 1) Serviciile de medicina legala se înființează în fiecare județ, având sediul în localitatea reședința de județ, și sunt conduse de un medic legist șef, numit de directorul direcției județene de sănătate publică, în condițiile legii.

- 2) Serviciile de medicina legala județene sunt unități fără personalitate juridică în subordinea direcțiilor județene de sănătate publică, iar din punct de vedere științific și metodologic sunt coordonate de institutul de medicina legala în a cărui competență teritorială intra potrivit Art. 9.

- 3) În funcție de volumul de activitate, în structura serviciilor de medicina legala județene se pot înființa, prin hotărâre a direcției județene de sănătate publică, cu avizul institutului de medicina legala competent, laboratoare de specialitate cum ar fi cele de histopatologie, toxicologie, biocriminalistică sau psihiatrie medico-legală.

- 4) Serviciile de medicina legala județene pot avea în structura lor cabinete de medicina legala cu sediul în orașe sau municipii care nu sunt reședința de județ.

Art. 11 – 1) Medicul legist șef are următoarele atribuții principale:

- a) organizează, îndrumă și controlează buna desfășurare a activității serviciului de medicina legala sau a cabinetului de medicina legala;
- b) dispune formarea comisiilor de expertiză largite cu cadre de specialitate în cazul expertizelor medico-legale psihiatrice, al celor privind acordarea asistenței medicale necorespunzătoare, amânarea sau întreruperea executării pedepsei, precum și în orice alte cazuri justificate;
- c) supraveghează și controlează din punct de vedere științific și metodologic expertizele și constatările medico-legale efectuate de medicii legisti din serviciul de medicina legala respectiv;
- d) dispune trimiterea lucrărilor de medicina legala pe care, din punct de vedere tehnic, nu le poate efectua, institutului de medicina legala competent;
- e) supraveghează expertizele medico-legale în cazurile privind infracțiunile de omucidere, loviri sau vătămări cauzatoare de moarte și participa, în mod obligatoriu, la efectuarea expertizelor în cazul sesizărilor privind acordarea asistenței medicale necorespunzătoare;
- f) reprezintă serviciul de medicina legala în relațiile acestuia cu autoritățile publice și cu celelalte persoane juridice și fizice.

- 2) În caz de imposibilitate a exercitării atribuțiilor medicul legist șef poate delega exercitarea atribuțiilor ce îi revin unui alt medic legist din cadrul serviciului de medicina legală sau de la cabinetul de medicina legală pe care îl conduce.
- 3) Medicul legist șef, în limitele competenței serviciului de medicina legală, poate participa la lucrările comisiei care efectuează o nouă expertiză.

Art. 12 – 1) Medicul șef de laborator de specialitate are următoarele atribuții principale:

- a) organizează, îndrumă și controlează buna desfășurare a activității laboratorului de care răspunde;
  - b) repartizează expertizele în funcție de complexitatea și dificultatea acestora, corespunzător nivelului de competență al medicilor din subordine;
  - c) supraveghează și controlează din punct de vedere științific și metodologic expertizele și constatarile medico-legale efectuate de medicii legisti din subordine;
  - e) supraveghează expertizele medico-legale în cazurile privind infracțiunile de omucidere, loviri sau vătămări cauzatoare de moarte și participă, în mod obligatoriu, la efectuarea expertizelor privind sesizările de acordare a asistenței medicale necorespunzătoare;
  - f) participă la lucrările comisiei care efectuează o nouă expertiză.
- 2) În caz de imposibilitate a exercitării atribuțiilor medicul șef de laborator de specialitate poate delega exercitarea atribuțiilor ce îi revin unui alt medic legist din laboratorul pe care îl conduce.

CAPITOLUL III

Activitatea instituțiilor sanitare de medicina legală și a altor structuri cu atribuții în domeniul medicinei legale

A. Cabinetele de medicina legală

- Art. 13 – 1)** Pentru efectuarea expertizelor și constatarilor medico-legale în localitățile în care funcționează cabinete de medicina legală organele judiciare sau alte persoane fizice ori juridice se adresează acestora. În celelalte cazuri de expertiză sau de constatare organele judiciare sau alte persoane fizice ori juridice se adresează serviciului de medicina legală județean, cu respectarea competenței teritoriale și a ierarhiei competenței profesionale.
- 2) Pentru efectuarea unei noi expertize organele judiciare se adresează, după caz, serviciului de medicina legală județean sau institutului de medicina legală competent, potrivit prezentului regulament.

B. Serviciile de medicina legală

- Art.14 – 1)** Serviciile de medicina legală județene, în conformitate cu competența lor teritorială, sunt abilitate să efectueze expertize, examinări, constatări sau alte lucrări medicolegale și complementare, la solicitarea organelor judiciare competente sau a altor persoane fizice ori juridice.
- 2) Serviciile de medicina legală județene efectuează examinările complementare conform dotării tehnice de care dispun.

C. Institutele de medicina legală

Art. 15 - Institutele de medicina legală sunt abilitate să efectueze lucrări medico-legale, după cum urmează:

- a) autopsii, în situațiile prevăzute de lege, inclusiv autopsierea sau reautopsierea cadavrelor exhumate, identificarea pe material fotografic, expertiză antropologică pe elemente de cadavru sau de schelet;
- b) constatări și expertize medico-legale, în cazurile care depășesc nivelul de competență al serviciilor de medicina legală județene sau când acestea își declină competența, din motive temeinice, în efectuarea acestora;
- c) o nouă expertiză medico-legală, în cadrul unei comisii de expertiză, astfel: expertize medico-legale traumatologice în cazuri de omor, loviri sau vătămări cauzatoare de moarte, vătămări corporale grave, expertize medico-legale psihiatrice în materie penală și civilă, expertize în vederea amânării sau întreruperii executării pedepsei pe motive medicale, expertize în cazuri de acordare necorespunzătoare a asistenței medicale, expertiză medico-legală pentru evaluarea infirmității sau a incapacității de muncă determinate de afecțiuni traumatice, expertiză medico-legală a persoanelor în vederea autorizării detinerii și folosirii armelor și munițiilor, expertiză medico-legală a persoanelor pentru evaluarea capacității de conducere auto;

- d) expertize biocriminalistice pe corpurile delictive, precum expertiza petelor de sânge, de sperma și a firului de păr;
- e) expertiza criminalistică traseologică, cum ar fi factorii suplimentari ai împuscării;
- f) expertiza filiatiei: expertiza perioadei de concepție, a potenței și a capacității de procreare, expertiza comparativă antropometrică în diagnosticul filiatiei, expertiza filiatiei prin metode serologice, HLA sau ADN;
- g) expertize toxicologice.

Art. 16 – 1) Lucrarile constând în cercetarea la fața locului și ridicarea cadavrului, autopsii urgente, cercetarea cazurilor în care există pericolul dispariției unor mijloace de probă sau al schimbării unor situații de fapt se efectuează în regim de permanentă.

2) În institutele de medicină legală permanentă se asigură prin ore de gardă, iar la serviciile de medicină legală, prin chemări de la domiciliu ale medicilor.

Art. 17 – 1) În caz de necompetență teritorială instituția de medicină legală își poate declina competența în favoarea celei competente.

2) În caz de necompetență științifică instituția de medicină legală își declină competența în favoarea celei ierarhic superioare.

3) Când două sau mai multe instituții se recunosc competente ori își declină competența, conflictul pozitiv sau negativ de competență se soluționează de instituția de medicină legală ierarhic superioară comună. Când conflictul de competență se ivese între o instituție de medicină legală și Institutul de Medicină Legală "Prof.Dr. Mina Minovici" București, soluționarea conflictului revine Consiliului superior de medicină legală.

Art. 18 - Instituțiile de medicină legală pot să refuze efectuarea unei expertize, examinări, constatări sau a altei lucrări medico-legale în cazul în care nu se asigură informațiile medicale solicitate, accesul la materialul dosarului necesar în vederea efectuării acesteia, examinarea nemijlocită a persoanei ori dacă nu sunt asigurate condițiile tehnice pentru efectuarea acesteia.

D. Comisiile de avizare și control al actelor medico-legale

Art. 19 - 1) Comisiile de avizare și control al actelor medico-legale, care funcționează în cadrul institutelor de medicină legală, verifică, evaluează, analizează și avizează din punct de vedere științific conținutul și concluziile diverselor acte medico-legale realizate de serviciile de medicină legală județene, conform competenței teritoriale.

2) Avizarea se solicită de organele de urmărire penală și de instanțele de judecată, în condițiile legii, ori se realizează din oficiu în cazul noilor expertize medico-legale, înainte ca actele noilor expertize să fie transmise organelor de urmărire penală sau instanțelor judecătorești.

Art. 20 – Organele judiciare care solicită avizul comisiei de avizare și control al actelor medico-legale sunt obligate să pună la dispoziție acesteia toate documentele medicale și medicolegale existente în dosarul cauzei, însoțite de o adresă de înaintare care cuprinde un scurt istoric al faptei, precum și întrebările la care se așteaptă un răspuns prin avizul comisiei de avizare și control.

Art. 21 – 1) În cazul în care concluziile expertizei medico-legale sunt contradictorii, comisia de avizare și control se pronunță asupra acestora, putând formula anumite precizări sau completări.

2) În cazul în care concluziile actelor medico-legale nu pot fi avizate, comisia de avizare și control recomandă fie refacerea parțială sau totală a acestora, fie efectuarea unei noi expertize.

Art. 22 – 1) După obținerea avizului comisiei de avizare și control se poate solicita efectuarea unor noi expertize medico-legale de către unitățile medico-legale ierarhic inferioare acesteia numai în cazul în care comisia de avizare și control a recomandat explicit acest lucru sau dacă au apărut date noi medicale ori de anchetă, inexistente la data expertizelor anterioare.

2) Avizele comisiei de avizare și control se trimit solicitanților în termen de cel mult 30 de zile de la data cererii, dar numai după achitarea contravalorii expertizei, și se comunică instituțiilor de medicină legală care s-au pronunțat în cauza respectivă.

E. Comisia superioară medico-legală

Art. 23 - Comisia superioară medico-legală funcționează pe lângă Institutul de Medicină Legală "Prof.Dr. Mina Minovici" București, reprezentând autoritatea științifică supremă în domeniul medicinei legale, care verifică, evaluează, analizează și avizează din punct de vedere științific, la cererea organelor judiciare, conținutul și concluziile diverselor acte medico-legale.

- Art. 24** – 1) Componenta nominala a Comisiei superioare medico-legale, se aproba prin ordin comun al ministrului sanatatii si al ministrului justitiei, iar lista cuprinzând specialistii care pot fi cooptati la lucrarile acesteia se stabileste prin ordin al ministrului sanatatii.
- 2) Sedintele Comisiei superioare medico-legale se pot desfasura daca se întruneste majoritatea membrilor.
- Art. 25** – Organele judiciare care solicita avizul Comisiei superioare medico-legale sunt obligate sa îi puna la dispozitie toate actele medicale si medico-legale din dosar, însoțite de o adresa de înaintare care sa cuprinda un scurt istoric al faptei, precum si întrebările, formulate clar, la care trebuie sa raspunda în aviz.
- Art. 26** – 1) Comisia superioara medico-legala se poate pronunta, verificând si avizând din punct de vedere stiintific, si în situatiile în care au fost efectuate noi expertize sau au fost date avize de catre comisiile de avizare si control al actelor medico-legale competente teritorial.
- 2) Comisia superioara medico-legala nu efectueaza examinari de persoane, iar daca membrii comisiei considera necesara examinarea persoanei, recomanda efectuarea unei noi expertize medico-legale, urmând ca ulterior concluziile acesteia sa fie supuse avizarii Comisiei superioare medico-legale.
- Art. 27** – 1) În cazul în care Comisia superioara medico-legala constata existenta unor concluzii contradictorii între prima expertiza si cea ulterioara sau ale altor acte medico-legale, aceasta poate aviza, în totalitate sau partial, concluziile uneia dintre ele, putând formula anumite precizari sau completari.
- 2) În cazul în care concluziile actelor medico-legale nu pot fi avizate, Comisia superioara medico-legala recomanda refacerea totala sau partiala a lucrarilor, formulând propuneri în acest sens sau concluzii proprii.
- 3) În cazul în care se constata deficiente în redactare sau abateri privind metodologia întocmirii unor acte medico-legale, Comisia superioara medico-legala poate dispune refacerea partiala sau totala a acestora.
- Art. 28** – 1) În cazul în care Comisia superioara medico-legala a eliberat un aviz, organele judiciare nu pot solicita efectuarea altor expertize medico-legale unor unitati medico-legale ierarhic subordonate acesteia decit daca au aparut date noi medicale sau de ancheta. În acest caz efectuarea expertizei medico-legale este de competenta Institutului de Medicina Legala "Prof.Dr. Mina Minovici" Bucuresti.
- 2) Avizul Comisiei superioare medico-legale se trimite solicitantului în termen de cel mult 40 de zile de la data cererii si numai dupa achitarea contravalorii prestatiei medico-legale. Avizul se comunica si institutiilor de medicina legala care s-au pronuntat în cauza respectiva.

F. Consiliul superior de medicina legala

- Art. 29** - Consiliul superior de medicina legala își exercita atributia de coordonare stiintifica si metodologica a activitatii de medicina legala prin:
- a) acreditarea noilor metode de cercetare stiintifica, care urmeaza sa fie aplicate în practica, elaborând în acest scop protocoale de verificare experimentală si standardizare;
  - b) elaborarea si adoptarea normelor metodologice ale expertizelor medico-legale, pe care le reactualizeaza periodic în functie de progresul tehnico-stiintific;
  - c) convocarea anuala de reuniuni cu medicii legisti pentru a analiza expertizele controversate si a prelucra modificarile normelor metodologice elaborate.
  - d) Propune spre aprobare Ministerului Sanatatii si Ministerului Justitiei a componentei nominale si a modului de functionare a Comisiei superioare medico-legale si ale Comisiilor de avizare si control al actelor medico-legale;
  - e) Întocmirea raportului annual cu privire la situatia practicii medico-legale la nivel national.

G. Comisiile mixte

- Art. 30** – 1) Comisiile mixte pentru verificarea modului de efectuare a lucrarilor medicolegale, denumite în continuare comisii mixte, functioneaza în componenta prevazuta la Art. 26 din Legea nr.271/2004 republicata.
- 2) Comisiile mixte sunt alcatuite din cel puțin 4 membrii, numarul medicilor din cadrul Ministerului Sanatatii si al personalului de specialitate juridica din Ministerul Justitiei fiind egal. Medicii desemnati de Ministerul Sanatatii trebuie sa aiba specialitatea în medicina legala în grad de medic primar.
- 3) Comisiile mixte pot beneficia de sprijinul altor specialisti din cadrul Ministerului Sanatatii sau al Ministerului Justitiei, în functie de specificul lucrarilor medico-legale ce urmeaza sa fie verificate.

- Art. 30** – 1) Comisiile mixte se constituie ori de câte ori exista indicii cu privire la savârșirea unor abateri în efectuarea lucrarilor medico-legale.
2) Efectuarea verificarilor este solicitata de catre Ministrul Justitiei sau de catre Ministrul Sanatatii.
- Art. 31** – 1) Comisiile mixte verifica daca lucrarile medico-legale au fost efectuate cu respectarea dispozitiilor legale.
2) Verificarile comisiilor mixte se finalizeaza printr-un raport scris.
3) În cazul în care, în urma verificarilor efectuate, comisiile mixte constata ca au fost încălcate unele dispozitii legale, acestea sesizeaza, dupa caz, organele judiciare sau structurile competente ale Colegiului Medicilor din România.
- Art. 32** – Activitatea de control desfasurata de comisiile mixte si rapoartele întocmite de acestea sunt supuse evaluarii Consiliului de analiza si evaluare a activitatii de medicina-legala.
- Art. 33** – 1) Comisiile mixte sunt conduse de un presedinte sau în lipsa acestuia de un vicepresedinte.
2) Presedintele comisiilor mixte si, în lipsa acestora, vicepresedintele asigura sub aspect tehnic conducerea si organizarea sedintelor pe care le prezideaza.
3) Presedintele si vicepresedintele sunt alesi prin vot deschis de membrii comisiei mixte, cu majoritate simpla.
- Art. 34** – 1) comisiile mixte se întrunesc ori de câte ori este necesar, la cererea presedintelui sau, în lipsa acestuia, a vicepresedintelui ori a cel puțin jumătate din numarul membrilor.
2) Ordinea de zi a sedintelor de lucru este stabilita de presedinte si va fi adusa la cunostinta membrilor cu cel puțin 7 zile înainte de ziua sedintei, data la care se vor transmite spre consultare si documentele ce urmeaza sa fie verificate.
- Art. 35** – 1) Sesizarile privind savârșirea unor abateri în efectuarea lucrarilor medico-legale, însoțite de acte doveditoare în original sau în copii legalizate, se depun la secretariatul general al Ministerului Sanatatii sau al Ministerului Justitiei.
2) Dupa solicitarea efectuării verificarilor de catre Ministerul Sanatatii sau de catre Ministerul justitiei, sesizarile var fi trimise secretariatului tehnic al comisiilor mixte, prevazut la Art.38 alin
3) În masura în care pentru efectuarea verificarilor sunt necesare documente, date sau informatii suplimentare, presedintele va solicita transmiterea acestora de catre institutiile publice sau persoanele fizice ori juridice care le detin.
4) Institutiile publice sau persoanele fizice ori juridice au obligatia de a transmite, în termen de 10 zile de la primirea solicitarii, documentele, datele sau informatiile solicitate.
- Art. 36** – 1) Prin verificarile efectuate comisiile mixte stabilesc daca lucrarile medico-legale au fost efectuate cu respectarea dispozitiilor legale în vigoare.
2) Verificarile comisiei mixte se finalizeaza printr-un raport scris, adoptat cu majoritate simpla, în prezenta a cel puțin 2/3 din nr. membrilor acesteia.
3) Daca la prima convocare nu se realizeaza cvorumul, dupa o saptamâna se organizeaza o nouasedinta cu aceeasi ordine de zi iar hotarârea asupra continutului raportului se va lua cu majoritate simpla, indiferent de nr. membrilor prezenti.
- Art. 37** – Raportul prevazut la Art.36 alin.(2) este prezentat Consiliului de analiza si evaluare a activitatii de medicina legala.
- Art. 38** – 1) Comisiile mixte își desfasoara activitatea la Ministerului Sanatatii municipiul Bucuresti, Str. Cristian popisteanu nr.1-3, sector 1.
2) Ministerul Sanatatii asigura secretariatul tehnic al comisiilor mixte.
3) Secretariatul tehnic redacteaza procesele verbale ale sedintelor, tehno-redacteaza rapoartele si corespundenta comisiilor mixte si efectueaza orice alte lucrari necesare în vederea desfasurarii activitatii acestora.
4) Cheltuielile materiale necesare pentru functionarea comisiilor mixte si a secretariatului tehnic al acestora se asigura din bugetul de venituri si cheltuieli ale Ministerului Sanatatii si al Ministerului Justitiei.

H. Consiliul de analiza si evaluare a activitatii de medicina-legala

- Art. 39** – 1) Consiliul de analiza si evaluare a activitatii de medicina-legala functioneaza în componenta si are atributiile prevazute la Art.29 si respectiv Art.30 din Legea nr.271/2004 republicata.
2) În exercitarea atributiilor sale Consiliul de analiza si evaluare a activitatii de medicina-legala colaboreaza cu ministerele, cu celelalte organe de specialitate ale administratiei publice centrale, cu autoritatile publice locale, cu institutiile publice, precum si cu alte organizatii guvernamentale sau neguvernamentale interesate.

- Art. 40** – 1) Consiliul de analiza si evaluare a activitatii de medicina-legala se întruneste semestrial sau ori de câte ori este necesar.
- 2) La lucrarile Consiliului de analiza si evaluare a activitatii de medicina-legala pot participa, în calitate de invitati, reprezentanti ai altor autoritati sau institutii publice, reprezentanti ai comisiilor mixte, specialisti si reprezentanti ai societatii civile.
- 3) Lucrarile pregatitoare ale institutiilor se asigura de secretariatele generale ale Ministerului Sanatatii si Ministerului Justitiei.

CAPITOLUL IV

Expertii medico-legali

- Art. 41** – 1) Constatările medico-legale se efectuează de medici legisti, iar expertizele se efectuează de medici legisti care au calitatea de expert oficial desemnati de conducerea institutelor de medicina legala si a serviciilor de medicina legala judetene.
- 2) La efectuarea expertizelor medico-legale realizate de expertii oficiali pot participa experti numiti de organele judiciare, la cererea partilor, dintre cei înscrisi pe listele întocmite de Ministerul Sanatatii si Ministerul Justitiei, cu avizul Consiliului superior de medicina legala.
- Art. 42** – 1) Expertii numiti de organele judiciare la cererea partilor pot asista la lucrari si la examinarea persoanei, pot solicita investigatii complementare, iar în cazul expertizei pe documente pot lucra individual, în paralel cu expertii oficiali.
- 2) Obiectiile si contributia expertilor numiti de organele judiciare la cererea partilor se consemnează în raportul medico-legal.
- 3) În cazul în care expertii numiti de organele judiciare la cererea partilor asista expertii oficiali, prezenta acestora se consemnează în partea introductiva a raportului medico-legal.
- 4) Expertii numiti de instanta la cerea partilor au acces numai la datele medicale si medicolegale din dosarul de urmarire penala, respectiv al instantei. Accesul la datele din arhivele institutiilor medico-legale se poate face numai cu acordul scris al conducatorului institutiei medico-legale.
- Art. 43** – 1) Poate fi expert medico-legal persoana care îndeplineste urmatoarele conditii:
- a) este cetatean român si cunoaste limba româna;
  - b) are capacitate de exercitiu deplina;
  - c) este licentiat al unei institutii de învățământ universitar medical, în conditiile legii;
  - d) a absolvit cursuri postuniversitare de specializare în medicina legala;
  - e) practica în mod curent aceasta specialitate;
  - f) nu a suferit o condamnare definitiva pentru o infractiune savârsita în împrejurari legate de exercitarea profesiei;
  - g) este atestat în calitatea de expert medico-legal de catre Consiliul superior de medicina legala.
- 2) Criteriile de atestare în calitatea de expert medico-legal, precum si conditiile de suspendare sau de retragere a calitatii de expert medico-legal se elaborează de Consiliul superior de medicina legala si se aproba prin ordin al ministrului sanatatii.
- 3) Calitatea de expert medico-legal se evaluează anual de Consiliul superior de medicina legala, acesta putând suspenda sau retrage aceasta calitate, dupa caz.
- 4) Neîndeplinirea oricareia dintre conditiile prevazute la alin 1 de catre persoana care are calitatea de expert medico-legal determina retragerea acestei calitati. Începerea urmaririi penale împotriva expertului medico-legal pentru o infractiune savârsita în împrejurari legate de exercitarea profesiei atrage suspendarea.
- Art. 44** – 1) Medicul legist care a eliberat un certificat medico-legal nu mai poate participa la redactarea unui raport de expertiza sau la efectuarea unei noi expertize medico-legale în acelasi caz.
- 2) În cazul în care medicul legist este împiedicat, din motive justificate, sa efectueze lucrarea solicitata, el comunica în scris acest lucru, aratând motivele, de îndata, institutiei de medicina legala competente, în vederea desemnarii unei alte persoane de specialitate.
- 3) Medicii rezidenti în specialitatea de medicina legala nu pot semna acte medico-legale.
- Art. 45** – Nu poate fi numit de organele judiciare la cererea partilor sa participe la efectuarea expertizei:
- a) expertul care a fost desemnat oficial sa efectueze expertiza în cauza;
  - b) expertul care a fost martor în aceeași cauza;
  - c) expertul care a declarat ca se abține, aflându-se într-un caz de incompatibilitate, ori care a fost recuzat;
- Art. 46** - 1) În cazul în care, în decursul efectuării expertizei sau al constatării medico-legale, medicul legist constata si alte aspecte cu implicatii medico-legale deosebite de cele ce

formeazaobiectul lucrarii, el solicita organelor judiciare modificarea sau completarea obiectului acesteia.

- 2) De asemenea, în cazul în care, în decursul examenilor medico-legale efectuate la cererea persoanelor interesate, medicul legist ia cunostinta de elemente medico-legale care constituie indiciile unei infractiuni pentru care actiunea penala se pune în miscare din oficiu, el consemneaza aceste fapte în actele medico-legale si le aduce la cunostinta organelor judiciare competente.

Art. 47 – 1) În cazul în care medicul legist considera necesara consultarea documentelor medicale, respectiv medico-legale, aflate la dosar sau a altor documente necesare pentru efectuarea lucrarii medico-legale, el poate solicita organelor judiciare competente acest lucru.

- 2) În cazul în care pentru efectuarea expertizei solicitate se impune examinarea persoanei sau efectuarea unor investigatii medicale de specialitate, medicul legist poate solicita organelor judiciare competente sa dispuna efectuarea acestor examinari.

Art 48. – 1) Medicul legist este obligat sa pastreze secretul profesional si de serviciu în privinta lucrarilor medico-legale efectuate. El poate folosi materialul documentar privind lucrarile medico-legale, în vederea redactarii unor comunicari si lucrari stiintifice, numai dupa solutionarea definitiva a cauzei, în conditiile legii.

- 2) Comunicarea rezultatelor expertizei si/sau lucrarii medico-legale unor persoane, institutii sau organizatii interesate se poate face în cursul procesului penal numai cu aprobarea organului judiciar care a solicitat efectuarea acesteia.
- 3) Institutiile de medicina legala au obligatia sa puna la dispozitie organelor competente ale Colegiului Medicilor din Romania acte medico-legale necesare în vederea judecarii litigiilor si abaterilor deontologice si disciplinare ale medicilor legisti.

CAPITOLUL V

Relatiile institutiilor de medicina legala cu alte unitati sanitare

Art. 49 – Unitatile sanitare, la cerere, sprijina efectuarea expertizelor, a constatarilor sau a altor lucrari medico-legale, prin consulturi de specialitate si investigatii paraclinice. Aceste activitati pot fi asigurate si de unitati medico-sanitare private, pe baza de contract, în conditiile legii.

Art. 50 – 1) Consulturile solicitate de institutiile medico-legale se efectueaza, în mod obligatoriu, de un medic specialist sau primar.

- 2) Rezultatele se consemneaza într-un document medical.

Art. 51 – 1) Unitatile sanitare sunt obligate sa puna la dispozitie institutiilor medico-legale, la cererea scrisa a acestora: copii lizibile de pe documente medicale, extrase din registrele de consultatii, copii integrale lizibile de pe fisele de observatie clinica cuprinzând evolutia clinica, tratamentul, rezultatele investigatiilor paraclinice, protocoale operatorii, sau sa permita accesul expertului desemnat la orice documente medicale privind cazurile cercetate. Unitatile medicale au obligatia sa puna la dispozitie institutiilor medico-legale, la cererea acestora, si documentul original al oricarei investigatii efectuate, tinând evidenta stricta a acestora si pastrând o copie în locul originalului.

- 2) Documentele se arhiveaza de catre institutiile de medicina legala fara termen limita de pastrare a acestora.

- 3) Copiile de pe documentele medicale prevazute la alin 1) trebuie sa fie lizibile, sa poarte mentiunea “conform cu originalul”, semnatura si parafa medicului responsabil.

Art. 52 – Conducatorul unitatii sanitare are obligatia sa instruiasca personalul din subordine ca, în cauzele care implica si o cercetare medico-legala, leziunile traumatice sa fie descrise dupa regulile semiologiei medico-legale, în mod detaliat, în documentele spitalicesti, cum ar fi: registre de consultatii, foi de observatii si altele.

Art. 53 – 1) În cazuri urgente, când constatarea medico-legala nu poate fi amânata deoarece exista pericolul disparitiei probelor, unitatile sanitare sunt obligate sa colaboreze la solutionarea acestora.

- 2) Paza si conservarea probelor se asigura de organele de cercetare penala, conform legii.

CAPITOLUL VI

Plata lucrarilor medico-legale

Art. 54 – Achitarea contravalorii expertizelor, a constatarilor si a altor lucrari medico-legale, potrivit tarifelor stabilite prin ordin comun al ministrului sanatatii si al ministrului justitiei, se poate efectua:

- a) în numerar, la casieria institutiilor de medicina legala;
- b) prin ordin de plata sau prin varsamânt direct în contul institutiei de medicina legala.

Art. 55 – În cazurile în care pentru efectuarea lucrarii medico-legale solicitate sunt necesare investigatii suplimentare, clinice sau paraclinice, efectuate în cadrul institutiilor de medicina legala, dupa efectuarea acestora se comunica prin borderou costul final al lucrarii, în conformitate cu tarifele oficiale, iar lucrarea nu se elibereaza decât dupa efectuarea platii.

Art. 56 – 1) În cazurile în care pentru efectuarea lucrarii medico-legale solicitate sunt necesare investigatii suplimentare, clinice sau paraclinice, efectuate în cadrul altor unitati sanitare decât institutiile medico-legale, solicitantul este informat cu privire la faptul ca investigatiile suplimentare se efectueaza contra cost, iar dupa efectuarea acestora i se comunica prin borderou costul final al expertizei, cu decont defalcat.

2) Decontarea cheltuielilor prevazute la alin 1) poate fi facuta individual sau pe baza unor borderouri lunare curpinzând suma tuturor cheltuielilor efectuate la cerea organelor judiciare de catre unitatile sanitare si transmise spre decontare institutelor sau serviciilor de medicina legala. Decontarea acestor cheltuieli se face imediat, fara a depasi circuitul bancar de 3 zile sau, daca unitatile respective se afla în alta localitate, de 6 zile.

Art. 57 – Plata lucrarilor medico-legale efectuate la cererea persoanelor fizice se face la casierile institutiilor de medicina legala.

Art. 58 – 1) Prestatiile medico-legale solicitate de cetateni straini apartinând statelor cu care România a încheiat acorduri de reciprocitate în domeniu se efectueaza în conformitate cu prevederile acestor acorduri.

2) În cazul în care cetatenii straini nu provin din tari cu care România a încheiat acorduri de reciprocitate, prestatiile medico-legale se efectueaza contra cost, în baza tarifelor stabilite prin ordin comun al ministrului sanatatii si al ministrului justitiei.

Art. 59 – Serviciile de medicina legala judetene din subordinea directiilor judetene de sanatate publica defalcheaza costurile lucrarilor medico-legale dupa cum urmeaza:

a) contravaloarea constatarilor si expertizelor care nu necesita colaborarea institutului de medicina legala competent sau a Institutului de Medicina Legala “Prof.Dr. Mina Minovici” Bucuresti se varsa integral în contul acestora;

b) contravaloarea investigatiilor complementare, clinice sau paraclinice, a avizelor comisiilor de avizare si control, precum si a oricaror alte lucrari medico-legale efectuate, partial sau total, în cadrul altor institutii de medicina legala se varsa în contul unitatilor prestatoare de catre unitatea care elibereaza lucrarea si încaseaza contravaloarea totala.

Ordin pentru aprobarea Normelor procedurale privind efectuarea expertizelor, a constatarilor

si a altor lucrari medico-legale nr. 1.134/C/25 05.2000 al Ministerului Justitiei si nr.255/04.04.2000 al Ministerului Sanatatii si Familiei

(publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr.459/19.09.2000)

NORMELE PROCEDURALE

privind efectuarea expertizelor, a constatarilor si a altor lucrari medico-legale

SECTIUNEA 1

Dispozitii generale

Art. 1 – Institutiile de medicina legala își organizeaza activitatea si functioneaza, în conformitate cu prevederile Ordonantei Guvernului nr. 1/2000 privind organizarea activitatii si functionarea institutiilor de medicina legala, ale Regulamentului de aplicare a dispozitiilor Ordonantei Guvernului nr. 774/2000, si ale prezentului ordin.

Art. 2 – 1) Institutiile de medicina legala asigura servicii de medicina legala în mod permanent, printr-un program de activitate menit sa asigure accesibilitate – zi si noapte, precum si printr-un program de lucru cu publicul pentru zilele de lucru.

2) Lucrarile constând în cercetarea la fata locului si ridicarea cadavrului, autopsii urgente, cercetarea cazurilor în care exista pericolul disparitiei unor mijloace de proba sau schimbarea unor situatii de fapt se efectueaza în regim de permanenta.

3) Programul de permanenta se asigura prin ore de garda în institutele de medicina din centrele medicale universitare, denumite în continuare *institute de medicina legala*, si în serviciile de medicina legala judetene sau prin chemari de la domiciliu ale medicilor în serviciile de medicina legala unde nu se pot organiza ore de garda.

4) Programul de permanenta prin chemari de la domiciliu ale medicilor se comunica organelor de urmarire penala, iar programul de lucru cu publicul se afiseaza la loc vizibil în institutiile de medicina legala.

Art. 3 – Constatarile si expertizele medico-legale se efectueaza pe baza principiului metodologiei unitare si al nerestricționarii accesului medicului legist la informatia medicala.

Art. 4 – Constatarile si expertizele medico-legale se efectueaza dupa o metodologie unitara stabilita de Consiliul superior de medicina legala si Ministerul Sanatatii, în conformitate cu prevederile Art. 13 lit. a) din Ordonanta Guvernului nr. 1/2000 privind organizarea activitatii si functionarea institutiilor de medicina legala.

Art. 5 – Medicii legisti au obligatia sa pastreze secretul de serviciu si sa asigure protectia informatiilor, în conformitate cu normele deontologiei profesionale. În scopul îndeplinirii acestei obligatii medicii legisti:

a) aduc la cunostinta persoanelor interesate rezultatul lucrarilor medico-legale numai în cazul în care prin aceasta nu se aduce atingere activitatii de urmarire penala;

b) pastreaza secretul în ceea ce priveste lucrarile si constatarile pe care le efectueaza, putând folosi materialul documentar al lucrarilor medico-legale pentru comunicari sau lucrari stiintifice numai dupa solutionarea cauzei.

Art. 6 – Medicii legisti au obligatia sa respecte principiile deontologiei profesionale si ale eticii medicale. Medicul legist nu poate fi obligat sa desfasoare activitati profesionale care contravin normelor deontologiei profesionale si ale eticii medicale.

Art. 7 – Medicul legist care a eliberat un certificat medico-legal nu mai poate participa la efectuarea unei noi expertize medico-legale sau la redactarea unui raport de expertiza în aceeasi cauza. În aceasta situatie sau în alte cazuri de incompatibilitate, precum si ori de câte ori medicul legist este împiedicat, din alte motive justificate, sa efectueze lucrarea solicitata el este obligat sa comunice de îndata acest fapt, în scris, organului medico-legal competent, pentru a desemna un alt medic legist, aratând si motivele incompatibilitatii.

Art. 8 – În efectuarea lucrarii medico-legale medicul legist sau comisia desemnata are un rol activ constând în:

a) posibilitatea de a solicita extinderea examinarii altor aspecte cu implicatii medico-legale constatate, deosebite de cele ce formeaza obiectul lucrarii;

- b) obligatia de a consemna în actele medico-legale elemente medico-legale care constituie indiciile unei infractiuni pentru care actiunea penala se pune în miscare din oficiu, constatate cu ocazia examenarilor medico-legale efectuate la solicitarea persoanelor interesate, si de a le comunica organelor judiciare competente.

SECTIUNEA 2

Actele medico-legale

Art. 9 – 1) Actele medico-legale sunt raportul de expertiza, raportul de constatare, certificatul, buletinul de analiza si avizul.

2) În sensul prezentelor norme:

- a) prin *raport de expertiza medico-legala* se înțelege actul întocmit de un expert la solicitarea organului de urmarire penala sau a instantei de judecata si care cuprinde datele privind expertiza efectuata. Expertiza medico-legala se efectueaza în situatiile prevazute la Art. 116 si 117 din Codul de procedura penala, precum si la Art. 201 din Codul de procedura civila;
- b) prin *raport de constatare medico-legala* se înțelege actul întocmit de medicul legist la solicitarea organului de urmarire penala sau a instantei de judecata si care cuprinde date privind constatarea efectuata. Constatarea medico-legala se efectueaza în situatiile prevazute la Art. 112 si 114 din Codul de procedura penala;
- c) prin *certificat medico-legal* se înțelege actul întocmit de medicul legist la cererea persoanelor interesate si care cuprinde date privind examinarea medico-legala;
- d) prin *buletin de analiza* se înțelege actul întocmit de specialistii institutiilor de medicina legala sau de persoanele competente din cadrul institutiilor de medicina legala, la cererea persoanelor interesate, si care cuprinde date privind examenul complementar;
- e) prin *aviz medico-legal* se înțelege actul întocmit de Comisia superioara medico-legala, precum si de comisiile de avizare si control al actelor medico-legale, la solicitarea organelor judiciare, prin care se aproba continutul si concluziile actelor medico-legale si se recomanda efectuarea unor noi expertize sau se formuleaza concluzii proprii.

Art. 10 - 1) La întocmirea actelor medico-legale medicul legist sau comisia desemnata are urmatoarele obligatii:

- a) sa ia în considerare certificatele, referatele medicale si fisele de observatie clinica emise de unitati sanitare ale Ministerului Sanatatii si Familiei sau acreditate de acesta;
- b) sa verifice daca documentele mentionate la lit. a) prezinta urmatoarele elemente de siguranta: numar de înregistrare, stampila unitatii sanitare, semnatura si parafa medicului, care trebuie sa mentioneze specialitatea si codul medicului, iar în cazul fotocopiilor, mentiunea "conform cu originalul", atestata de medicul responsabil.

2) Medicul legist nu poate lua în considerare informatii cuprinse în alte tipuri de înscrisuri medicale decât cele prevazute la alin 1), cum ar fi bilete de trimitere, retete, consulturi înscrise pe retete, concedii medicale, bilete de externare.

Art. 11 – 1) Raportul de expertiza sau de constatare medico-legala cuprinde antetul, stampila si numarul de înregistrare al institutiei de medicina legala în care a fost efectuata si se înregistreaza în registrul de evidenta.

2) Copiile de pe raportul de expertiza sau de constatare medico-legala se arhiveaza pe o perioada nedeterminata.

3) Raportul de expertiza sau de constatare medico-legala, precum si certificatul medico-legal se semneaza de toti cei care au participat la întocmirea lui. Opiniile divergente se consemneaza în cuprinsul raportului sau al certificatului medico-legal, separat si motivat.

4) În cazul în care evolutia leziunilor mentionate la prima expertiza apar date medicale noi, complicatii sau sechele, actele medico-legale se pot completa sau modifica numai de catre medicul legist care a efectuat prima expertiza.

SECTIUNEA 3

Reguli generale privind examenarile medico-legale

Art. 12 – Constatarile si expertizele medico-legale constau în:

- a) examinari si cercetari privind cadavre umane sau parti din acestea;
- b) examinari si cercetari privind produse biologice si cadaverice;
- c) examinari si cercetari privind persoane în viata;
- d) evaluarea unor lucrari medicale si medico-legale în legatura cu activitatea medico-legala, precum si suplimente de expertiza.

- Art. 13** – 1) Examinările și cercetările privind persoane în viață se realizează după verificare de către medicul legist a identității persoanei pe baza cărții de identitate, a adeverinței temporare de identitate sau a pasaportului, ale cărui serie și număr se menționează în certificatul medicolegal.
- 2) În cazul în care persoana examinată nu prezintă actele prevăzute la alin. 1), faptul se menționează în certificatul medico-legal, pentru identificare luându-se impresiunile digitale de la indexul stâng pe documentul prin care se solicită examinarea.
- Art. 14** – 1) Persoanele aflate în stare de reținere vor fi examinate în prezența personalului de pază de același sex.
- 2) Persoanele minore se examinează în prezența unuia dintre părinți sau a reprezentantului sau legal ori, în lipsa acestora, în prezența unui membru major al familiei, de același sex cu minorul.
- Art. 15** – Examinările medico-legale în vederea eliberării certificatelor medico-legale, la cererea persoanelor interesate, se referă la:
- constatarea virginității, capacității sexuale, vârstei, conformației sau dezvoltării fizice în circumstanțe precum constatarea virginității sau deflorării, viol, perversiuni sexuale, obținerea pentru minore a dispensei de vârstă în vederea căsătoriei, precum și constatarea stării obstetricale în cazuri de sarcină, viduitate, avort, naștere, lehozie;
  - constatarea leziunilor traumatice recente, înainte de dispariția leziunilor externe, dar nu mai târziu de 30 de zile de la data producerii;
  - constatarea infirmităților și a stărilor de boală consecutive leziunilor traumatice certificate conform lit. b);
  - constatarea capacității psihice, în vederea stabilirii capacității de exercițiu necesare pentru întocmirea unor acte de dispoziție și în cazul bolnavilor netransportabili, cu suferințe evolutiv letale sau aflați în stare gravă în condiții de spitalizare;
  - constatarea stării de sănătate, având ca scop stabilirea aptitudinilor unei persoane de a exercita o anumită activitate sau profesie.
- Art. 16** – Solicitățile de examinare în vederea eliberării certificatelor medico-legale, la cererea persoanelor interesate, pot fi înaintate de către:
- persoana în cauză, dacă a împlinit vârsta de 16 ani;
  - părinți, pentru copiii sub vârsta de 16 ani;
  - tutore sau autoritatea tutelară, pentru persoanele puse sub tutela, precum și de curator, în cazul în care s-a instituit curatela;
  - persoanele care îi îngrijesc pe minori, altele decât cele prevăzute la lit. a), b) și c);
  - directorul unității, pentru persoanele internate în camine, spitale, internate școlare, precum și în alte asemenea instituții;
  - comandantul locului de deținere, pentru persoanele condamnate, și organul de urmărire penală sau instanța de judecată, pentru persoanele aflate în stare de reținere sau de deținere;
  - orice altă persoană, pentru copiii găsiți, pentru persoanele debile mintal, pentru cei care nu se pot îngriji singuri și nici nu sunt în îngrijirea cuiva;
  - orice persoană juridică, pe baza de contract, pentru asigurații sau angajații săi.
- Art. 17** - 1) Prin *examinări complementare* se înțelege activitățile medico-legale care completează lucrarea deja efectuată, precum examene histopatologice, bacteriologice, hematologice, toxicologice, radiologice, biocriminalistice, etc. privind piese anatomice, secreții, dejectii, pete, urme, examene ale obiectelor și substanelor, cercetări experimentale, cercetări medico-legale la locul faptei sau la locul unde s-a aflat cadavrul.
- 2) Examinările complementare nu constituie expertize sau constatări medico-legale, indiferent dacă sunt efectuate de medicul legist sau, la cererea acestuia, de alți specialiști din unități sanitare.
- Art. 18** – Examinările medico-legale solicitate de persoanele interesate și eliberarea certificatelor medico-legale se efectuează la sediul instituțiilor de medicină legală. Certificatul medico-legal se eliberează persoanei examinate în termen de maximum 7 zile de la examinare sau de la depunerea rezultatelor examenelor clinice și paraclinice indicate de medicul examinator.
- Art. 19** – 1) Examinările medico-legale dispuse de instanțele de judecată sau de organele de urmărire penală se efectuează de regulă la sediul instituțiilor de medicină legală sau, în caz de urgență, la sediul unităților sanitare unde persoana implicată se află imobilizată.
- 2) Examinarea la domiciliu sau la reședința persoanei examinate se poate aproba, în mod excepțional, de conducătorul instituției de medicină legală.

- Art. 20** – 1) Rezultatele examenarilor, finalizate într-un raport de expertiza sau constatare medico-legala, dupa caz, se expediază organului care a dispus examinarea, în termen de 7 zile de la examinarea persoanei sau de la depunerea documentelor necesare pentru întocmirea lucrării, cum ar fi: acte medicale de la dosar, filme radiologice sau examinari clinice ori paraclinice indicate de medicul examinator.
- 2) În situația în care expertiza se efectuează de către o comisie, termenul de expediere este de 10 zile.
- Art. 21** – În cazul în care organele în drept solicită concluzii imediat, în mod excepțional, după efectuarea unei lucrări medico-legale, institutia de medicina legala înaintează informațiile solicitate, sub forma de constatari preliminare, de îndată sau în cel mult 72 de ore de la solicitare. Constatările preliminare nu au caracter de concluzii și se referă numai la elementele obiective rezultate din lucrările efectuate până în acel moment, pe baza materialelor avute la dispoziție.
- Art. 22** – 1) Organele judiciare care dispun efectuarea unor constatari sau expertize medicolegale se adresează în scris institutiei de medicina legala competente.
- 2) Documentul prin care se solicită efectuarea constatarii sau expertizei medico-legale va cuprinde:
- a) datele de identificare a subiectului sau obiectului asupra caruia urmează să se efectueze lucrarea;
  - b) tipul expertizei sau constatarii medico-legale;
  - c) întrebările la care medicul legist trebuie să răspundă;
  - d) materialele și datele care sunt puse la dispoziție medicilor legisti;
  - e) caracterul de urgență și termenul sugerat pentru efectuarea lucrării.
- 3) În cazul expertizei psihiatrice și al avizelor solicitate comisiei superioare sau comisiilor de avizare și control al actelor medico-legale se înaintează obligatoriu materialul dosarului necesar pentru efectuarea expertizei.
- 4) În cazul în care sunt numiți și experți care reprezintă partile interesate, se menționează datele de identitate ale acestora, pentru ca experții oficiali să îi poată contacta în vederea efectuării lucrărilor.
- Art. 23** – După recepționarea solicitării conducătorul unității de medicina legala desemnează în scris, de îndată, medicul legist sau comisia care urmează să efectueze lucrarea și comunică organelor judiciare cheltuielile pentru efectuarea lucrărilor.
- Art. 24** – 1) În cazul în care medicul legist consideră necesar, el poate solicita organelor judiciare care au cerut constatarea sau expertiza medico-legala să îi pună la dispoziție materialul dosarului, necesar pentru efectuarea acestora.
- 2) Dacă medicul legist consideră necesară examinarea persoanei sau efectuarea unor investigații medicale de specialitate, el poate solicita, potrivit dispozițiilor legale, organelor judiciare care au cerut efectuarea constatarii sau a expertizei să dispună în consecință.
- 3) În cazuri excepționale expertiza medico-legala se poate efectua numai pe baza documentelor medicale ori medico-legale.
- 4) În cazul refacerii totale sau parțiale a examenarilor clinice sau paraclinice, al verificării datelor cuprinse în documente sau lucrări, precum și al oricărui alte analize și cercetări științifice necesare, medicul legist sau comisia de expertiza examinează persoanele în cauză.
- Art. 25** – În cazul în care instituțiile sanitare refuză nejustificat punerea la dispoziție a informațiilor solicitate sau examinarea nemijlocită a persoanei, instituțiile de medicina legala comunică organului judiciar care a dispus efectuarea expertizei punerea în imposibilitate de efectuare a lucrării solicitate.

SECȚIUNEA 4

Constatarea și expertiza medico-legala referitoare la persoane în viață

- Art. 26** - Constatarea și expertiza medico-legala referitoare la persoane în viață, efectuate la cererea organelor judiciare, constau în examinari clinice și complementare radiologice, hematologice, serologice, bacteriologice, antropologice, dermatologice, genetice și altele, putând avea ca obiect:
- a) constatarea sexului, virginității, capacității sexuale, vârstei, conformației sau dezvoltării fizice, precum și a elementelor necesare pentru stabilirea filiației;
  - b) constatarea leziunilor traumatice, a infirmităților și a stărilor de boală consecutive acestora;
  - c) constatarea stării obstetricale, cum ar fi sarcina, viduitatea, avortul, nașterea, lehuția;

- d) evaluarea starii de sanatate, având ca scop stabilirea aptitudinilor unei persoane de a exercita o anumita activitate sau profesie;
- e) constatarea capacitatii psihice.

Art. 27 – 1) Comisia de expertiza se constituie în mod obligatoriu în cazurile în care legea prevede expres acest lucru, precum si când are ca obiect:

- a) evaluarea capacitatii psihice a unei persoane, în scopul stabilirii elementelor necesare pentru aprecierea responsabilitatii penale sau a responsabilitatii civile;
- b) amânarea sau întreruperea executarii pedepsei privative de libertate, din motive medicale;
- c) constatarea starilor morbide care sunt urmarea unor fapte medicale ilicite, a unor deficiente sau a nerespectarii normelor tehnice medicale;
- d) investigarea filiatiei;
- e) evaluarea capacitatii de munca;
- f) stabilirea aptitudinilor unei persoane de a exercita o anumita activitate sau profesie, precum conducerea de autovehicule, de aparate de zbor, de portarma în cadrul noilor expertize;
- g) efectuarea unei noi expertize medico-legale.

2) În cazul efectuării unei noi expertize medico-legale comisia este formata din 3 membri, dintre care cel puțin 2 au un grad profesional egal sau superior medicului legist care a efectuat prima expertiza, iar la grade profesionale egale se va tine seama de gradul didactic universitar.

3) Pot face parte din comisia de expertiza, la solicitarea acesteia, medici si alti specialisti din diferite domenii biomedicale.

Art. 28 – 1) Expertiza medico-legala psihiatrica se face numai prin examinarea nemijlocita a persoanei, în cadrul unei comisii alcatuite dintr-un medic legist, care este presedintele comisiei, si 2 medici psihiatri. Aceste comisii nu se pot organiza la nivelul cabinetelor medico-legale.

2) Expertizele medico-legale psihiatrice se efectueaza la sediul institutiilor medico-legale, cu urmatoarele exceptii, daca se efectueaza prima expertiza:

- a) în cazul bolnavilor psihici cronici, când transportul si examinarea acestora nu se pot face în siguranta deplina, comisia de expertiza medico-legala psihiatrica efectueaza examinarea în cadrul spitalelor de psihiatrie sau în cadrul sectiilor de psihiatrie ale spitalelor penitenciare;
- b) în cazul persoanelor aflate în arest preventiv comisia de expertiza medico-legala psihiatrica poate efectua examinarea si în cadrul sectiilor de psihiatrie ale spitalelor penitenciare, putind coopta în comisia de expertiza pe medicul sef de sectie, daca este medic primar;
- c) în cazul bolnavilor netransportabili, cu suferinte evolutiv letale sau aflati în stare grava în conditii de spitalizare comisia se poate deplasa la patul bolnavului pentru efectuarea expertizei numai în situatia în care aceasta lucrare este necesara în vederea încheierii unui act de dispozitie. Asigurarea transportului de la si la sediul institutiei medico-legale respective se face de catre familia sau apartinatorii persoanei respective.

3) Membrii comisiei sunt desemnati dupa cum urmeaza:

- a) la nivelul institutelor de medicina legala directorul institutului desemneaza, prin dispozitie scrisa, un medic legist primar si 2 medici psihiatri specialisti sau primari ce pot fi cooptati si din cadrul spitalelor clinice de psihiatrie, prin propunere nominala si de comun acord cu conducerile unitatilor sanitare respective, sau al unor unitati medico-sanitare prestatoare de servicii, acreditate de Ministerul Sanatatii, si cu avizul Consiliului superior de medicina legala;
- b) la nivelul serviciilor de medicina legala judetene medicul sef desemneaza, prin dispozitie scrisa, un medic legist primar si 2 medici psihiatri din cadrul sectiei de psihiatrie a spitalului judetean respectiv sau al unor unitati medico-sanitare prestatoare de servicii, acreditate de Ministerul Sanatatii, cu aprobarea nominala a directiei de sanatate publica judetene, cel puțin unul dintre cei 2 psihiatri trebuind sa fie medic primar psihiatru.

4) Expertiza medico-legala psihiatrica se efectueaza numai pentru o anumita fapta sau circumstanta, având ca obiective principale stabilirea capacitatii psihice la momentul comiterii unei fapte prevazute de legea penala sau al exercitarii unui drept, a capacitatii psihice la momentul examinarii si aprecierea asupra pericolozitatii sociale si necesitatii instituirii masurilor de siguranta cu caracter medical.

- Art. 29** – În vederea efectuării expertizei psihiatrice se pun la dispoziție comisiei toate documentele din dosar, necesare pentru efectuarea expertizei. În cazul în care expertiza privește persoane minore, dosarul va conține și ancheta socială, precum și datele privind performanța școlară.
- Art. 30** - 1) Expertiza medico-legală pentru amânarea sau întreruperea executării pedepsei privative de libertate pe motive medicale se efectuează numai prin examinarea nemijlocită a persoanei de către o comisie.
- 2) Comisiile de expertiză sunt alcătuite din:
- a) un medic legist, care este președintele comisiei;
  - b) unul sau mai mulți medici având cel puțin gradul de medic specialist, în funcție de bolile de care suferă cel examinat, acest medic urmând să stabilească diagnosticul și indicațiile terapeutice.
  - c) un medic, reprezentant al rețelei sanitare a direcției penitenciarelor care, cunoscând posibilitățile de tratament din cadrul rețelei din care face parte, stabilește împreună cu medicul legist unde se poate aplica tratamentul pentru afecțiunea respectivă: în rețeaua sanitară a direcției penitenciarelor sau în rețeaua sanitară a Ministerului Sănătății și Familiei.
- 3) După efectuarea unei noi expertize la Institutul de Medicină Legală “Prof.Dr. Mina Minovici” București, pentru amânarea sau întreruperea executării pedepsei privative de libertate pe motive medicale, nu se mai poate solicita sau efectua o expertiză la altă unitate medico-legală inferioară ierarhic.
- Art. 31**- 1) Expertiza medico-legală a filiației, în vederea cercetării paternității, se efectuează la cererea instanțelor de judecată sau la cererea persoanelor interesate, în cadrul institutelor de medicină legală conform competenței teritoriale și profesionale și normelor metodologice stabilite de Consiliul superior de medicină legală, de către o comisie alcătuită dintr-un medic legist care este președintele comisiei și 2 medici sau biologi specialiști în serologie medicolegală.
- 2) Expertiza filiației parcurge mai multe etape succesive, și anume: serologică, HLA și ADN.
- 3) Pe parcursul cercetării paternității se pot efectua succesiv sau concomitent cu etapele prevăzute la pct. (2), expertize privind perioada de concepție, evaluarea capacității de procreare, precum și, după ce copilul a împlinit vârsta de 3 ani, expertiza antropologică.
- Art. 32** – Expertiza medico-legală a capacității de muncă se face de către o comisie care este formată dintr-un medic legist, care este președintele comisiei, un medic specialist, în funcție de afecțiunile cercetate, și un medic specialist în expertiză medicală a capacității de muncă.
- Art.33** - 1) În vederea efectuării expertizei medico-legală pentru a stabili intoxicația etilică recoltarea sângelui, necesar pentru determinarea alcoolemiei se face în cadrul instituțiilor de medicină legală, sau, dacă acest lucru nu este posibil, în alte unități sanitare de la toate persoanele aduse de organele competente, cu respectarea normelor metodologice privind recoltarea probelor de sânge în vederea stabilirii intoxicației etilice.
- 2) Calculul retroactiv al alcoolemiei oferă valori teoretice aproximative.
- 3) Calculul retroactiv al alcoolemiei se efectuează numai în institutele de medicină legală de către o comisie formată dintr-un medic legist primar și un farmacist sau toxicolog primar, care lucrează în cadrul laboratorului de toxicologie medico-legală al institutului respectiv, ambii având statutul de expert.
- 4) Expertiza de recalculare a alcoolemiei se efectuează numai în cazurile în care s-au recoltat două probe de sânge la un interval de o oră între ele, precum și, în mod excepțional, în cazul persoanelor aflate în stare clinică gravă: coma, șoc traumatic și/sau hemoragic, intervenții chirurgicale de urgență, dovedite prin documente medicale și de la care nu s-a putut preleva a doua probă de sânge. Calculul retroactiv al alcoolemiei nu poate fi efectuat numai pe baza declarațiilor existente la dosar.
- 5) O expertiză privind calculul retroactiv al alcoolemiei se efectuează pentru o singură variantă de consum.
- 6) În același caz, pentru variante diferite de consum, expertiza se efectuează numai la solicitarea organelor de urmărire penală sau a instanțelor de judecată după cum urmează: de cel mult două ori, la solicitarea organelor de poliție; a treia oară numai la solicitarea parchetului; ori de câte ori solicita instanța de judecată.

SECȚIUNEA 5

Constatarea și expertiza medico-legală pe cadavre

Art.34 – 1) Constatarea și expertiza medico-legală pe cadavru implică:

- a) examinari la locul unde s-a gasit cadavrul sau în alte locuri, pentru constatarea indiciilor privind cauza mortii si circumstantele ei;
  - b) examinarea exterioara a cadavrului si autopsia, inclusiv exhumarea, dupa caz;
  - c) examinari complementare de laborator, cum ar fi cele histopatologice, bacteriologice, toxicologice, hematologice, serologice, biocriminalistice.
- 2) Autopsia medico-legala a cadavrului se efectueaza la solicitarea organelor judiciare, numai de catre medicul legist, fiind obligatorie în urmatoarele cazuri:
- 1. moarte violenta, chiar si atunci când exista o anumita perioada între evenimentele cauzale si deces;
  - 2. cauza mortii nu este cunoscuta;
  - 3. cauza mortii este suspecta. Un deces este considerat *moarte suspecta* în urmatoarele situatii:
    - a) moarte subita;
    - b) decesul unei persoane a carei sanatate, prin natura serviciului, este verificata periodic din punct de vedere medical;
    - c) deces care survine în timpul unei misiuni de serviciu, în incinta unei întreprinderi sau institutii;
    - d) deces care survine în custodie, precum moartea persoanelor aflate în detentie sau private de libertate, decesele în spitalele psihiatrice, decesele în spitale penitenciare, în închisoare sau în arestul politiei, moartea asociata cu activitatile politiei sau ale armatei în cazul în care decesul survine în cursul manifestatiilor publice sau orice deces care ridica suspiciunea nerespectarii drepturilor omului, cum este suspiciunea de tortura sau oricare alta forma de tratament violent sau inuman;
    - e) multiple decese repetate în serie sau concomitent;
    - f) cadavre neidentificate sau scheletizate;
    - g) decese survenite în locuri publice sau izolate;
    - h) moartea este pusa în legatura cu o deficientea în acordarea asistentei medicale sau în aplicarea masurilor de profilaxie ori de protectie a muncii;
    - i) decesul pacientului a survenit în timpul sau la scurt timp dupa o interventie diagnostica sau terapeutica medico-chirurgicala.
- 3) Autopsia cadavrului, respectiv a partilor de cadavru sau a pieselor scheletice, se efectueaza numai în cazul în care organele judiciare pun la dispozitia medicului legist:
- a) ordonanta procurorului sau încheierea instantei de efectuare a autopsiei, care contine obiectivele acesteia;
  - b) procesul verbal de cercetare la fata locului;
  - c) copia de pe foaia de observatie clinica completa, în cazul persoanelor decedate în cursul spitalizarii.

Art. 35 - 1) Autopsia cadavrului se efectueaza numai de catre un medic legist, la morga serviciului de medicina legala sau a spitalului în a carui raza teritoriala s-a produs moartea sau a fost gasit cadavrul.

- 2) În mod exceptional, daca nu exista o astfel de morga si nici posibilitatea transportarii cadavrului la morga cea mai apropiata, cu acordul medicului legist, autopsia se poate efectua acolo unde se afla cadavrul sau într-un loc anume ales pentru aceasta.

Art. 36- 1) Transportul cadavrelor care urmeaza sa fie autopsiate se asigura, de la locul faptei pâna la morga, cu vehicule special amenajate, aflate în dotarea unitatilor medico-legale, sau cu alte mijloace.

- 2) Organele de urmarire întocmesc dosarul de identificare a cadavrului, în care se include si rezultatul autopsiei, dupa cum urmeaza:

- a) în toate cazurile se asigura identificarea cadavrului prin aplicarea unei bratari de identificare la mâna dreapta pe care sa figureze data, datele de identificare si persoana sau autoritatea care a consemnat datele;
- b) aplicarea bratarii de identificare este asigurata de unitatile sanitare, de lucratorii de politie sau de medicii legisti, dupa caz;
- c) bratară de identificare nu poate fi înlaturata, nici cu ocazia înhumarii; în cazul în care se impune corectarea datelor de identitate, aceasta se face prin aplicarea unei alte bratari, fara îndepartarea bratarii, respectiv a bratarilor, deja aplicate.
- d) transportarea cadavrelor fara bratară de identificare nu este permisa.

- 3) Cadavrele se transporta în huse de plastic închise, indiferent de distanta, astfel:

- a) în cazul cadavrelor în stare avansată de putrefacție se folosesc huse de transport impermeabile;
- b) în cazul deceselor determinate de boli infecto-contagioase, a căror declarare este obligatorie, se folosesc huse de transport impermeabile și închise ermetic.

- Art. 37-** 1) Exhumarea cadavrelor în vederea expertizelor medico-legale se face numai la solicitarea scrisă a organelor judiciare.
- 2) Examinarea cadavrului deja autopsiat se face de către o comisie de experți care au un grad profesional mai mare decât cel al expertului care a efectuat prima expertiză.
- 3) Examinarea cadavrului exhumat și autopsia se fac fie la locul unde se afla cadavrul, fie la o prosectură din apropiere.
- Art. 38 -** 1) Medicul legist este asistat la efectuarea autopsiei de personal sanitar mediu sau auxiliar. Autopsia medico-legală trebuie să fie completă, fără a se omite vreun segment, țesut sau organ.
- 2) Nu se pot formula concluzii medico-legale privind cauza și împrejurările morții numai pe baza unor examene externe sau interne parțiale.
- 3) Pentru atestarea leziunilor traumatice externe, respectiv interne, se pot efectua fotografii.
- 4) Medicul legist nu poate elibera certificat de deces fără efectuarea autopsiei medico-legale, cu excepția cazurilor în care decesul a intervenit ca urmare a catastrofelor.
- Art. 39 –** materialele biologice, cum ar fi: organe, sânge, umori, conținut gastro-intestinal, secreții, precum și corpurile delictuale care au astfel de urme biologice se transportă la institutele de medicină legală împreună cu documentația corespunzătoare.
- Art. 40 –** 1) Cadavrele autopsiate se îmbalsamează la instituțiile de medicină legală și prosecturile spitalelor, potrivit instrucțiunilor Ministerului Sănătății și Familiei, după eliberarea certificatului constatator de deces, de către persoanele competente.
- 2) Îmbalsamarile și alte servicii funerare pot fi realizate și de către persoanele fizice sau juridice, în condițiile legii, cu avizul institutelor de medicină legală.
- Art. 41 –** Înhumarea persoanelor fără reprezentanți legali sau fără identitate se face prin grija primăriilor, cu informarea prealabilă a organelor de poliție.
- Art. 42 –** Autopsiile, respectiv măsurile privind acestea, se realizează cu respectarea eticii medicale și a demnității persoanei decedate.
- Art. 43 -** Regulamentul privind efectuarea autopsiilor medico-legale se elaborează de către Consiliul superior de medicină legală cu respectarea Recomandării nr. R (99)-3/2.02.1999 a Comitetului de Miniștri ai Consiliului European privind armonizarea regulilor autopsiei medicolegale pentru statele membre și se aprobă prin ordin al ministrului sănătății.
- Art. 44 -** 1) Conducerea unităților sanitare are obligația de a sesiza în primele 24 ore organele de urmărire penală cu privire la decesele care au survenit în unitatea sanitară, în condițiile prevăzute de prezentul ordin. În aceste cazuri nu se eliberează certificat medical constatator al decesului.
- 2) În cazurile prevăzute la alin (1) cadavrul se va pune la dispoziția instituțiilor medico-legale, în vederea efectuării autopsiei, în cel mult 24 ore de la sesizarea organelor de urmărire penală.
- Art. 45 -** 1) Decesul unei persoane sau al unui nou-născut, indiferent de cauza morții, poate fi constatat numai de către un medic care are dreptul de liberă practică.
- 2) Certificatul de deces se eliberează numai după apariția semnelor de moarte reală și numai după trecerea a 24 ore de la deces.
- 3) Eliberarea certificatului de deces nu se poate face fără examinarea externă a cadavrului de către medic. În cazul constatării cu această ocazie, a unor situații prevăzute de Art. 34 alin. 2) medicul are obligația să refuze eliberarea certificatului de deces și să solicite organelor judiciare o autopsie pentru elucidarea cauzei morții.
- Art. 46 -** În cazul în care medicul anatomopatolog al unei instituții sanitare efectuează o autopsie și constată cu această ocazie existența unor situații prevăzute de Art. 34 alin. 2), oprește lucrarea începută și anunță organul judiciar competent.
- Art. 47 –** În cazurile prevăzute la Art. 44 alin. 1), la Art. 45 alin. 3) și la Art. 46 certificatul medical constatator al decesului va fi eliberat numai de un medic legist, după efectuarea autopsiei medico-legale.
- Art. 48 –** În vederea efectuării examinării medico-legale, precum și a autopsiei, cadavrul se pune la dispoziție expertului pentru un termen ce nu poate depăși 72 de ore.

SECTIUNEA 6

Noua expertiza medico-legala

- Art. 49** – 1) O noua expertiza medico-legala se efectueaza de catre o comisie de experti, indiferent daca prima expertiza a fost efectuata de un singur medic legist sau de mai multi medici legisti ori de o comisie. Raportul noii expertize se elaboreaza pe baza constatarilor directe ale comisiei si pe baza materialului necesar din dosarul cauzei.
- 2) Comisia de expertiza medico-legala se instituie si se compune din cel putin 2 experti cu un grad profesional egal sau superior expertului sau expertilor care au efectuat expertiza anterioara, iar la grade profesionale egale se vor utiliza grade didactice superioare. Gradele profesionale, în ordine crescatoare, sunt: medic specialist, medic primar, doctor în medicina. Gradele didactice, în ordine crescatoare, sunt: preparator universitar, asistent universitar, sef de lucrari, conferentiar universitar, profesor universitar.
- 3) Noua expertiza medico-legala consta în reluarea sau/si refacerea investigatiilor medicolegale în cazul în care se constata deficiente, omisiuni sau/si aspecte contradictorii la expertizele precedente. Concluziile unei noi expertize se redacteaza pe baza constatarilor sau expertizelor medico-legale anterioare, a aspectelor specifice spetei, a probelor noi, incluse în dosarul cauzei, precum si a obiectiilor formulate de organele judiciare.